

LATVIJAS VALSTS PREZIDENTS

Rīgā 2012.gada 18.oktobrī

Latvijas Republikas
Saeimas priekšsēdētājai
Solvitai Āboltiņai

Nacionālās elektronisko plašsaziņas
līdzekļu padomes priekšsēdētājam
Aināram Dimantam

Konkurences padomes priekšsēdētājai
Skaidrītei Ābramai

Ļoti cienījamā Āboltiņas kundze!
Augsti godātais Dimanta kungs!
Ļoti cienījamā Ābramas kundze!

Latvijas Republikas Saeima 2012.gada 4.oktobra sēdē ir pieņēmusi likumu „Grozījumi Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumā” (Nr. 286/Lp11), kas paredz nacionālo komerckanālu – LNT un TV3 – obligātās bezmaksas retranslācijas (*must carry*) atcelšanu kabeļtelevīzijā uz laiku no 2013.gada 1.aprīļa līdz 2013.gada 31.decembrim. Tas neattiecas uz virszemes ciparu bezmaksas apraidi.

Kamēr likuma grozījumi tika izskatīti un neilgi pēc to pieņemšanas, saņēmu vairāku attiecīgās nozares organizāciju atbalstu obligātās bezmaksas retranslācijas atcelšanai, kā arī iebildumus pret to. 2012.gada 17.septembrī, tiekoties ar Konstitucionālo tiesību komisijas locekļiem, guvu pārliecību, ka piedāvātie grozījumi nav viennozīmīgi vērtējami.

Kabeļtelevīzijas operatori ir nobažījušies par likuma grozījumu radīto nevienlīdzīgo attieksmi un papildu izmaksām, kas saistītas ar nacionālo komerckanālu piedāvāšanu skatītājiem. Savukārt jautājums par abonentmaksu attiecībā uz sabiedrisko televīziju tikai nupat izvirzīts apspriešanai, bet nacionālajiem komerckanāliem likuma grozījumi faktiski daļēji jau paredz no kabeļtelevīzijas operatoriem iekasējamu

abonentmaksu. Minētie nacionālie komerckanāli ir apvienojušies atbilstoši Konkurences padomes noteikumiem, un šis fakts zināmā mērā var ietekmēt arī sabiedriskās televīzijas darbību, tai skaitā iespēju saglabāt līdzšinējos ienākumus no reklāmas.

Esmu informēts, ka Saeimā tiek izskatīts likumprojekts par bezmaksas virszemes ciparu apraides kārtību no 2014.gada 1.janvāra, bet Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome savā stratēģijā apņēmusies, visticamāk, jau no 2014.gada 1.janvāra ieviest jaunu pieeju arī kabeļtelevīzijā retranslējamo programmu komplektēšanai.

Tajā pat laikā nacionālie komerckanāli jau ilgstoši strādā ar zaudējumiem, nesaņem līdzekļus valsts pasūtījuma izpildei un maksā ievērojamas naudas summas par bezmaksas virszemes ciparu apraidi, lai gan virszemes ciparu apraidi izmanto relatīvi mazākā iedzīvotāju daļa. Šiem kanāliem netiek nodrošināta pieeja līdzekļiem, kas paredzēti nacionālajam pasūtījumam. Faktiski nacionālās informatīvās telpas veidošanas pienākums daļēji ir uzlikts privāto tiesību subjektam.

Saeima ir ilgstoši meklējusi kompromisus, kādi būtu iespējami ļoti sarežģītajā situācijā, kas veidojusies vairāku gadu garumā. Visi aktuālie jautājumi ir atvērti diskusijai un izmaiņām, tomēr formāli tiek izskatīti atsevišķi, lai gan būtu jāskata kopumā. Acīmredzot praktiski tas nav bijis iespējams gan to komplicētības, gan dažādo interešu dēļ, gan arī tādēļ, ka mainījies Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes personālsastāvs.

Jautājums par obligāto bezmaksas retranslāciju kabeļtelevīzijā ir regulāri pārskatāms, un arī tās atcelšana nav nekas neparasts un nekas tāds, kas atšķirtos no citās valstīs, piemēram, Lietuvā, gūtās pieredzes. Vienīgi ar tādu nosacījumu, ka obligātā bezmaksas nacionālo komerckanālu retranslācija tiek atcelta tikai uz laiku un nākamā gada beigās šis jautājums vēlreiz tiek izskatīts, vienlaikus izvērtējot pirmos praktiskos rezultātus un ņemot vērā arī citas pārmaiņas, Saeimā vienbalsīgi pieņemtie likuma grozījumi ir izsludināmi.

Atbildīgajām institūcijām būtu jāizvērtē nozares pārstāvju paustie viedokļi, kā arī Saeimas atbildīgajā komisijā notikušās diskusijas un pārejas periodā atbilstoši savai kompetencei rūpīgi jāseko līdzi notikumu attīstībai vairākos jautājumos (piemēram, retranslācijas izmaksu apjoms un pamatotība, skatītāju attieksmes izmaiņas, nacionālās informatīvās telpas, reklāmas tirgus un citu kanālu retranslācijas izmaksu izmaiņas), lai Saeima 2013.gadā varētu izstrādāt izsvērtu un kompleksu risinājumu attiecībā uz elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbību no 2014.gada 1.janvāra.

Valsts prezidents

Andris Bērziņš